

Opetushallituksen lausuntopyyntö (OPH-99-2023) todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista ammatillisessa koulutuksessa

Tampereen kaupungin lausunto Opetushallituksen ammatillisen koulutuksen todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävien tietojen määräysluonnoksesta.

Määräysluonnokseen lisätty maininta tutkinnon viitekehyksestä tarkentaa suoritetuista tutkinnon osista annettavia todistuksia.

Määräysluonnoksen kohdassa 2.2 todetaan: ”*Kun henkilö korottaa perustutkinnon tutkintotodistukseen merkittyä arvosanaa, todistuksessa tutkinnon osan suorittamisesta tulee lisäksi ilmetä, mitä tutkintotodistuksen arvosanaa on korotettu. Todistuksen lisätietoihin merkitään tutkintotodistuksen uudelleen laskettu osaamispistein painotettu keskiarvo.*” Näkemyksemme mukaan tämän tulisi näkyä myös kohdassa 2.2.1 Todistus suoritetuista tutkinnon osista ja siihen sisältyvistä tiedoista.

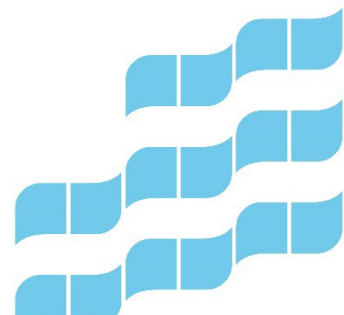
Määräysluonnoksen lukuun 2.6.1. lisätyt tiedot kuljettajan perustason ammattipätevyyttä koskevista merkinnöistä ovat aiemmin voimaan tulleen lain mukaiset. Niiden osalta koulutuksen järjestäjän todistusten tuottaminen ja tekniset ratkaisut onnistuvat. Määräyksessä tulee kuitenkin täsmentää, koskeeko määräyksen voimaantulo myös kaikkia vuoden 2020 jälkeen suoritettuja tutkintoja, vai ainoastaan tämän määräyksen voimaantulon jälkeen suoritettavia tutkintoja.

Opintosuoritusrekisteriotteelle tai muuhun vastaavaan selvitykseen (luku 2.7.1) kirjattavista tiedoista silloin, kun opiskelija korottaa tutkintotodistukseen merkittyä yhteisen tutkinnon osan osa-alueen arvosanaa:

Yhteisen tutkinnon osan osa-alueen arvosanan korottaminen merkitsee aina muutosta tai tarkistamista koko tutkintoa koskevaan todistukseen, sen painotettuun keskiarvoon. Kokonaisuudessa ei ole kysymys pelkästään opintosuoritusrekisteriotteelle tai muuhun vastaavaan selvitykseen kirjattavista tiedoista, vaan samassa yhteydessä tulee tutkintotodistuskin tarkistaa. Toiminnallisesti olisi tehokkainta, että tilanteessa muodostettaisiin uusi tutkintotodistus, joka sisältää korotetun arvosanan ja uudelleen lasketun painotetun keskiarvon. Tutkintotodistuksen lisätietoihin tulee kirjata maininta arvosanan korottamisesta.

Arvosanan korottajalle uudelleen muodostettu tutkintotodistus kertoo koko tutkinnon muodostumisen sisällön ja rakenteen. Tästä syystä uusi tutkintotodistus on tarkoituksenmukaisempi kuin todistus suoritetuista tutkinnon osista. Tähän soveltuu hyvin Opetushallituksen aiempi ohje uuden todistuksen antamisesta (Ohje todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista ammatillisessa koulutuksessa, 2021:7a, luku 7.1). Toimintamalli selkeyttää myös tilanteita, joissa tutkinnon perusteet ovat muuttuneet. Huolta aiheuttaa lisäksi, miten korottajat osaavat pyytää arkistosta oikeita, korotetun arvosanan mukaisia todistuksia (tutkintotodistus ja korotetun arvosanan sisältävä todistus suoritetuista tutkinnon osista).

Jos korottaja on korottanut vain yhtä osa-aluetta, tulee korotuksen merkinnöissä ottaa huomioon myös muiden, alkuperäiseen tutkintoon liittyvät osa-alueiden merkinnät. Määräysluonnoksessa ei kuvata riittävästi sitä, mitä tarkoitetaan merkitsemisellä. Ilman osaamisen tunnustamista KOSKI-tietovaranto ei hyväksy tiedon siirtymistä. Tämä aiheuttaa moninkertaista kirjaamista, koska on otettava käyttöön tunnustamisen merkintämenettely tai vastaava.

25.1.2023

Lausunto

Määräysluonnoksessa jää epäselväksi, mitä tapahtuu varsinaiselle tutkintotodistukselle. Alkuperäisen tutkintotodistuksen asemaa suhteessa uuteen todistukseen, jossa arvosanoja on korotettu, ei avata riittävästi.

Todistusmääräyksiä ja niiden liitteitä koskevien tietojen muutokset aiheuttavat ammatillisen koulutuksen järjestäjälle siirtymävaiheessa paljon manuaalista työtä, koska muutosten sovittaminen sähköisiin järjestelmiin edellyttää tiedonsiirtojen ym. (KOSKI, eHOKS) ajantasaisuutta. Tiedot koostetaan opiskelijahallintojärjestelmän eri rekistereistä eli niitä ei ole suoraan saatavilla. Uudelleen laskettu painotettu keskiarvo on laskettava ja tallennettava järjestelmään käsin, joten hallinnoitava työ lisääntyy merkittäväksi.

Määräyksen käyttöönoton toiminnallisten ja teknisten muutosten yhteydessä syntyy riskejä tiedon oikeellisuuteen ja sujuvuuteen niin siirtymävaiheessa kuin tulevaisuuden osaamisen tunnustamisen käytänteissä.

Tietojen tulee olla ajantasaisesti käytettävissä, kun palvellaan sekä oman oppilaitoksen että muiden koulutuksen järjestäjien opiskelijoita arvosanan korottamisen jälkeen mm. heidän pyytäessään päivitettyjä todistustietoja esim. ammattikorkeakouluhakuja varten.

Painotetun keskiarvon tarvetta olisi järkevää tarkastella kaikkien koulutusasteiden näkökulmasta ja ottaa näin huomioon opintoihin hakeutuvien yhdenmukainen menettely todistusten ja niiden liitteiden soveltumisesta jatko-opintoihin ja työelämään hakeutuessa (hakuprosessit, osaamisen tunnustaminen, digitaaliset ratkaisut, valtakunnalliset tietovarannot).

Tampere 25.1.2023

Tampereen kaupunki
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue

Pekka Salmi
apulaispormestari

